

عنوان مقاله:

رویکرد کیفیت زندگی سکونتگاه های مرزی در برنامه های توسعه پنج ساله ایران

محل انتشار:

علوم و فنون مرزی، دوره 10، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 41

نویسندگان:

محمد حجی پور - استادیار جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

سمیرا پور - استادیار مدیریت رفتار سازمانی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

امین محمودی خورندی - کارشناسی جغرافیا، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران

خلاصه مقاله:

مناطق مرزی به ویژه در ایران، از اهمیت بی بدیلی برخوردار است. توجه به کیفیت زندگی مناطق و سکونتگاه های مرزی یک راهبرد مهم و اساسی در راستای توسعه مرزها و همچنین توسعه یکپارچه سرزمینی است. گام بنیادی برای بهبود کیفیت زندگی در مناطق مرزی، رویکردی است که نظام سیاست گذاری و برنامه ریزی کشور در محتوای اسناد توسعه تدارک دیده است. از این رو در ایران برنامه های پنج ساله توسعه به عنوان اسناد راهبردی توسعه کشور دارای اهمیت است که در این تحقیق تلاش شد به تحلیل محتوای برنامه های توسعه پنج ساله پس از انقلاب از حیث پرداختن به کیفیت زندگی در مناطق مرزی و تغییرات رویکرد مذکور طی شش دوره اسناد توسعه ایران پرداخته شود. تحقیق حاضر به لحاظ هدف کاربردی است. داده ها با روش مطالعه اسنادی گردآوری شده است. تحلیل داده ها در چارچوب تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرایی انجام گرفته است. برای تحلیل محتوای شش سند توسعه کشور از نرم افزار مکس کیودا استفاده شد. نتایج نشان داد برنامه ریزی برای توسعه ابعاد کیفیت زندگی مناطق مرزی به صورت یکدست و یکپارچه نبوده است و اختلاف زیادی بین میزان گرایش به ابعاد کیفیت زندگی می توان دید. همچنین در برنامه های توسعه پنج ساله ایران، تنوع و روزآمدی برنامه های اجرایی به لحاظ پرداختن به ابعاد کیفیت زندگی مناطق مرزی دارای کاستی و ضعف جدی است. به عبارتی، برنامه ها و اقدامات آن از جذابیت لازم برای اینکه بهبود و پیشرفت قابل توجه در کیفیت زندگی مرزنشینان ایجاد نماید، برخوردار نیست. در مجموع این گونه استنباط می شود که تاکنون برای برنامه ریزان و سیاست گذاران، کیفیت زندگی در فضاهای مرزی یک مسئله اولویت دار نبوده است. بدین سان می توان گفت یکی از ریشه های اصلی چالش های کنونی مناطق مرزی، رویکرد نظام سیاست گذاری و برنامه ریزی است که تا زمان تداوم این ناعدالتی در سیاست گذاری، وضع مناطق مذکور تغییر چشمگیری نخواهد داشت.

کلمات کلیدی:

توسعه یکپارچه سرزمین، کیفیت زندگی، برنامه توسعه، رویکرد سیاست گذاری، مناطق مرزی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1305955>

